

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Krameris
Sędziowie:	SSA Witold Franckiewicz (spr.) SSA Wiesław Pędziwiatr
Protokolant:	Anna Turek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2013 r.

sprawy **W. M.**

oskarżonego z art. 189 § 3 k.k. i art. 158 § 1 k.k., z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 245 k.k.

z powodu apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 28 grudnia 2012 r. sygn. akt III K 124/12

I. zmienia zaskarżony wyrok wobec oskarżonych W. M. oraz na podstawie art. 435 kpk również wobec M. C. w ten sposób, że: z opisu przypisanego oskarżonym czynu w pkt I części dyspozytywnej wyroku, opisanego w pkt I części wstępnej eliminuje sformułowanie „połączonego ze szczególnym udręczeniem” oraz nie przyjmuje, że oskarżeni zmuszali pokrzywdzonego do wyskoczenia z mieszkania przez balkon, eliminując sformułowanie „niebezpiecznego”, przyjmując, że czyn ten stanowi przestępstwo z art. 189 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za tak zakwalifikowany czyn, na podstawie art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierza oskarżonym:

- W. M. karę 4 (czterech) lat pozbawienia wolności,

- P. C. karę 2 (dwóch) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, stwierdzając, że orzeczona w pkt III części dyspozytywnej wyroku kara łączna pozbawienia wolności wobec oskarżonego W. M. – utraciła moc,

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok wobec oskarżonego W. M. utrzymuje w mocy,

III. na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 k.k. wymierza oskarżonemu W. M. karę łączną 4 (czterech) lat i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet – na podstawie art. 63 § 1 k.k.

okres rzeczywistego pozbawienia wolności oskarżonego w sprawie od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 22 października 2012 roku,

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. R. 600 zł tytułem kosztów nie opłaconej obrony z urzędu w postępowaniu odwoławczym oskarżonego W. M. oraz 138 podatku VAT,

V. zwalnia oskarżonego W. M. od ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Legnicy wyrokiem z dnia 28 grudnia 2012 roku – sygn. akt: III K 124/12 orzekł:

1. oskarżonych **W. M.** i **M. C.** uznał za winnych popełnienia czynu polegającego na tym, że :

w dniu 31 lipca 2012 r. w L. działając wspólnie i w porozumieniu, zmusili do określonego zachowania i pozbawili J. F. wolności, połączonego ze szczególnym udręczeniem, w ten sposób, że po uprzednim zaproszeniu w/w pokrzywdzonego do mieszkania przy ul. (...), zamknęli drzwi wejściowe na klucz, a następnie zmuszali J. F. do określonych zachowań nakazując mu zejść z wersalki, usiąść na podłodze oraz wyskoczyć przez balkon, i jednocześnie W. M. używając niebezpiecznego narzędzia w postaci wałka, zaś M. C. pięściami i kopiając, pobili w/w pokrzywdzonego powodując u J. F. obrażenia ciała w postaci ran tłuczonych głowy oraz stłuczenia przedramienia i podudzia prawego, które to obrażenia naruszyły czynności narządów ciała w/w na okres poniżej dni 7,

- przy czym W. M. czyn ten popełnił będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 14 października 2009 r., o sygn. akt: II K 279/09 za czyn z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył od dnia 2 sierpnia 2009 r. do 14 października 2009 r. i od 28 października 2009 r. do 14 lutego 2011 r.;

- zaś M. C. czyn ten popełnił będąc uprzednio skazany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 25 lutego 2011 r., o sygn. akt: II K 5/11, między innymi za czyn z art. 280 § 1 k.k. i inne, na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, którą odbył od dnia 23 listopada 2006 r. do 25 listopada 2006 r., od dnia 7 września 2010 r. do dnia 27 stycznia 2011 r., od dnia 2 marca 2011 r. do dnia 3 października 2011 r. i od dnia 8 października 2011 r. do dnia 11 czerwca 2012 r., kiedy został warunkowo zwolniony;

tj. przestępstwa:

- z art. 189 § 3 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. wobec W. M.,

- z art. 189 § 3 k.k. i art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. wobec M. C.,

i za to na podstawie art. 189 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył kary:

- W. M. 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- P. C. 3 lata pozbawienia wolności.

2. oskarżonego W. M. uznał za winnego popełnienia czynu polegającego na tym, że:

w dniu 31 lipca 2012 r., w L., działając w celu wywarcia wpływu na odmowę złożenia przez J. F. zeznań w charakterze świadka na okoliczność przestępstwa dokonanego na jego szkodę, użył wobec J. F. groźby bezprawnej, która wzbudziła w w/w uzasadnioną obawę jej spełnienia;

tj. przestępstwa z art. 245 k.k.

i za to na podstawie art. 245 k.k. wymierzył oskarżonemu W. M. karę roku pozbawienia wolności.

3. na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu W. M. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności.

4. na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności okresy ich tymczasowego aresztowania w sprawie:

- W. M. od dnia 2 sierpnia 2012 roku do dnia 22 października 2012 roku,

- M. C. od dnia 30 sierpnia 2012 roku do dnia 28 grudnia 2012 roku.

5. na podstawie art. 44 §2 k.k. orzekł przepadek oraz na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. zarządził zwrot dowodów rzeczowych wymienionych w punkcie VI części dyspozytywnej wyroku.

6. zasądził do Skarbu Państwa na rzecz obrońców z urzędu oskarżonych po 1.254,60 zł tytułem nieopłaconej obrony.

7. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych.

Apelację od powyższego wyroku wniósł wyłącznie obrońca z urzędu **oskarżonego W. M.**, zaskarżając wyrok w całości, zarzucając:

obrazę przepisów postępowania, a przede wszystkim art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w zakresie ustaleń dotyczących okoliczności pozbawienia pokrzywdzonego wolności oraz działania oskarżonego W. M. ze szczególnym udręceniem pokrzywdzonego, nie uwzględniając całego materiału dowodowego oraz brak w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, dla których sąd przyjmuje określone ustalenia jako podstawę do kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego W. M. z art. 189 § 3 k.k.,

w n o s z ą c:

1) o zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie oskarżonego W. M. za winnego popełnienia czynu z art. 158 § 1 k.k. i wymierzenie na podstawie wyżej wymienionego przepisu odpowiednio złagodzonej kary;

2) uchylenie zaskarżonego wyroku w punkcie III i wymierzenie oskarżonemu kary łącznej za czyny opisane w punkcie I i II części skazującej wyroku wydatnie złagodzonej.

Prokurator Prokuratury Apelacyjnej na rozprawie odwoławczej wniósł o nieuwzględnienie apelacji obrońcy oskarżonego W. M. i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja obrońcy oskarżonego W. M. jest zasadna i zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Apelujący nie kwestionował ustaleń Sądu w zakresie przebiegu zdarzenia z dnia 31 lipca 2012 roku w L., podczas którego oskarżeni W. M. i M. C., działając wspólnie i w porozumieniu, pobili pokrzywdzonego J. F., w wyniku czego doznał on obrażeń naruszających czynności narządów ciała na okres poniżej 7 dni. Tym samym, obrońca nie kwestionował faktu, iż czyn oskarżonego W. M. wyczerpał ustawowe znamiona przestępstwa z art. 158 § 1 k.k.

Istota apelacji sprowadzała się do wykazania błędnej oceny dowodów dokonanej przez Sąd Okręgowy, a w konsekwencji ustalenia, że oskarżeni pozbawili wolności pokrzywdzonego J. F., połączonego ze szczególnym udręceniem, a tym samym obrońca zakwestionował zakwalifikowanie czynu oskarżonych z art. 189 § 1 i § 3 k.k.

Apelacja w tym zakresie zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny uznał bowiem, że w świetle prawidłowych ustaleń Sądu I instancji, pokrzywdzony J. F. został pozbawiony wolności przez oskarżonych, w sytuacji gdy wszedł do mieszkania wraz z oskarżonym P. C., w którym już

przebywał oskarżony W. M.. Po wejściu do mieszkania, drzwi zostały zamknięte na klucz, i bez znaczenia pozostaje to, czy klucz tkwił w zamku, pomimo zamknięcia drzwi od wewnątrz, gdyż pokrzywdzony nie miał możliwości opuszczenia mieszkania wobec przeważającej ilości napastników i ich przewyższającej siły fizycznej. Pokrzywdzony wyraźnie manifestował zamiar opuszczenia mieszkania po pobiciu go, co spotkało się z reakcją oskarżonych, że może to zrobić ale tylko wychodząc przez balkon i skacząc z I piętra. Wcześniej, zarówno przed pobiciem, jak również podczas bicia go, pokrzywdzony nie mógł opuścić mieszkania, realizując swój zamiar wyjścia z tego lokalu.

Tym samym, zachowanie oskarżonych wyczerpywało ustawowe znamiona przestępstwa z art. 189 § 1 k.k. W ocenie Sądu Apelacyjnego pozbawienie wolności pokrzywdzonego nie było połączone ze szczególnym udręczeniem pokrzywdzonego, w rozumieniu przepisu art. 189 § 3 k.k. W doktrynie przyjmuje się, że „szczególnym udręczeniem” są tego rodzaju dolegliwości doznawane przez osobę pozbawioną wolności, które nie mieszczą się w zakresie uciążliwości wynikających z samego faktu pozbawienia wolności (Prok. i Pr. – wkł, 2008/7-8/40, KZS 2008/708/79, Lex 577363).

Przyjmuje się, że działanie sprawcy przestępstwa z art. 189 § 3 k.k., a więc kwalifikowanej postaci pozbawienia wolności, stanowią formę szczególnego udręczenia osoby pozbawionej wolności, gdy w drastyczny sposób przekraczają granice niezbędne dla realizacji celu jakim jest owo pozbawienie wolności. (por. postanowienie SN z 9.II.2011 r., V KK 288/10, Lex 736032). Do takich form zalicza się przykładowo skrępowanie rąk i nóg za pomocą taśmy samoprzylepnej, nakładanie worków foliowych na głowę, podduszanie, grożenie oblaniem kwasem i zastrzeleniem, itp.

W rozpoznawanej sprawie, tego typu zachowanie oskarżonych nie zaistniało. Użycie przez nich siły fizycznej poprzez bicie pokrzywdzonego rękoma, walcikiem drewnianym i kopanie, stanowiło elementy przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. Nie stanowiło postaci „szczególnego udręczenia”, gdyż nie wiązało się z pozbawieniem wolności pokrzywdzonego.

Sąd Apelacyjny wyeliminował z opisu przypisanego oskarżonemu czynu zawarte tamże sformułowania:

- a) „połączonego ze szczególnym udręczeniem”, z przyczyn wyżej przedstawionych,
- b) „niebezpiecznego” – w odniesieniu do użytego przedmiotu w postaci drewnianego wałka,
- c) Dotyczące zmuszania pokrzywdzonego do wyskoczenia przez balkon – gdyż w rzeczywistości oskarżeni stwierdzili, że w ten sposób pokrzywdzony może opuścić mieszkanie, co nie było tożsame z jego zmuszeniem do opuszczenia mieszkania wyskakując przez balkon, z czego pokrzywdzony zrezygnował obawiając się doznania obrażeń ciała.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny zmienił kwalifikację czynu oskarżonych z art. 189 § 3 k.k., przyjmując że wyczerpali ustawowe znamiona przestępstwa z art. 189 § 1 k.k. i art. 158 § 1 k.k.

Powyzsza zmiana zaskarżonego wyroku wobec oskarżonego W. M., powodowała – w trybie art. 435 k.p.k. – również zmianę wyroku wobec oskarżonego M. C., pomimo jego niezaskarżenia.

W konsekwencji powyższej zmiany zaskarżenia wyroku na korzyść oskarżonych, Sąd Apelacyjny uznał, że wymierzone oskarżonym kary pozbawienia wolności winny podlegać złagodzeniu (za czyn przypisany w pkt I części dyspozytywnej), a w dalszej kolejności złagodzeniu podlegała kara łączna pozbawienia wolności orzeczona wobec oskarżonego W. M.. Przypisany bowiem oskarżonym czyn nie stanowi zbrodni z art. 189 § 3 k.k. lecz występku z art. 189 § 1 k.k., zagrożony łagodniejszą karą pozbawienia wolności w sankcji ustawowej.

W pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny podzielił stanowisko Sądu Okręgowego co do wskazanych w uzasadnieniu wyroku okoliczności obciążających oskarżonych, różnicując wymiar kary z uwagi na ich role w popełnionym przestępstwie, nie znajdując podstaw do dalszego łagodzenia wymierzonych kar pozbawienia wolności.

Z tych względów apelacja obrońcy oskarżonego W. M. podlegała częściowemu uwzględnieniu.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy – prawo o adwokaturze – Sąd orzekł o kosztach nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonego W. M..

Z uwagi na sytuację materialną Sąd zwolnił oskarżonego od kosztów postępowania odwoławczego.